

ارزیابی سرانه فضای سبز شهری (مطالعه موردی: شهر لیکک در استان کهگیلویه و بویراحمد)

وجیهه قربان نیا خیبری^{۱*}، الهه عظیمی^۲، محسن آرمین^۳

۱- دانش آموخته دکتری علوم و مهندسی محیط زیست دانشگاه ملایر، Ghorbannia2008@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه یزد، e.azimi1996@gmail.com

۳- استادیار، گروه مهندسی منابع طبیعی و پژوهشکده منابع طبیعی و زیست محیطی دانشگاه یاسوج، Mohsenarmin2007@gmail.com

:

چکیده

امروزه رشد جمعیت در شهرها به ساخت و سازهای سوداگرانه منجر شده است. این ساخت و سازها به استانداردهای شهری از قبیل مسائل بهداشتی و تأمین حداقل نور و هوا در مناطق متراکم شهری توجهی نداشته اند. از سوی دیگر، ضرورت ایجاد کاربری های جدید شهری برای پاسخگویی به نیازهای روزافزون شهرنشینان به تدریج باعث کاهش سرانه فضای سبز گردیده که ماحصل آن آلودگی های زیست محیطی موجود است. یکی از مشکلات اساسی شهرهای کشور کمبود سرانه فضای سبز شهری در مقایسه با استانداردهای شهرسازی است که از جنبه های مختلف بر زندگی شهرنشینان تأثیر سوء می گذارد. لذا پژوهش حاضر به بررسی وضعیت سرانه فضای سبز شهر لیکک و مقایسه آن با سرانه های استاندارد می پردازد. بر اساس نتایج تحقیق، با توجه به جمعیت ۲۰۰۰۰ نفری شهر لیکک و فضای سبز موجود آن که ۸۷۰۰۰ متر مربع در سال ۱۳۹۵ می باشد، در مجموع سرانه فضای سبز آن حدود ۴/۳ مترمربع است که در مقایسه با سرانه پیشنهادی سازمان ملل (۲۰ تا ۲۵ مترمربع) و وزارت مسکن و شهرسازی (۷ تا ۱۲ مترمربع)، رقم ناچیزی می باشد. مقدار کسری سرانه فضای سبز شهر لیکک در مقایسه با سرانه پیشنهادی سازمان ملل و وزارت مسکن شهرسازی به ترتیب ۳۶۳۰۰۰ و ۱۰۳۰۰۰ متر مربع است. باید توجه داشت که سرانه محاسبه شده حاصل محاسبه تمام فضای سبز شهر لیکک است، که مقدار زیادی از آن فاقد بازدهی اجتماعی است. با توجه به فاصله زیاد سرانه فضای سبز موجود شهر لیکک با سرانه فضای سبز مطلوب، تداوم حیات شهر لیکک در آینده ای نزدیک با مخاطرات بزرگی روبرو خواهد شد، بنابراین چاره جویی جهت رفع کمبودهای این کاربری مهم و حیاتی امری مهم و ضروری است.

واژه های کلیدی: فضای سبز، سرانه، استانداردها، ارزیابی، لیکک.

۱- مقدمه

امروزه مفهوم شهرها بدون وجود فضای سبز مؤثر در اشکال گوناگون آن دیگر قابل تصور نیست. پیامدهای توسعه شهری و پیچیدگی معضلات زیست محیطی، موجودیت فضای سبز و گسترش آن را برای همیشه اجتناب ناپذیر کرده است. شهرها به عنوان کانون های متمرکز فعالیت و زندگی انسان ها برای اینکه بتوانند پایداری خود را تضمین کنند، چاره ای جز پذیرش ساختار و کارکردی متأثر از سیستم های طبیعی ندارند. در این میان فضای سبز به عنوان جزء ضروری و لاینفک پیکره یگانه شهرها در متابولیسم آنها نقش اساسی دارد که کمبود آن می تواند اختلالات جدی در حیات شهرها به وجود آورد. فضای سبز شهری بخشی از فضاها ی باز شهری است که در عرصه های طبیعی یا مصنوعی آن تحت استقرار درختان، گل ها، چمن ها و سایر گیاهان است که بر اساس نظارت و مدیریت انسان با در نظر گرفتن ضوابط، قوانین و تخصص های مرتبط با آن برای بهبود